

LIETUVOS SOSTINĖS VILNIAUS IR GEDIMINO LAIŠKŲ METŲ MINĖJIMAS 2023 METAIS

Lietuvos sostinės Vilniaus ir Gedimino laiškų metai paskelbti siekiant paminėti tai, kad 1323 m. sausio 25 d. Vilniaus miestas pirmą kartą buvo paminėtas rašytiniuose šaltiniuose, Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino Europai skirtuose laiškuose, kuriuose buvo pabrėžta Lietuvos ir Vilniaus kaip valstybės sostinės orientacija į Europą, siekiai atsižvelgiant į etnopolitinę, kultūrinę ir konfesinę įvairovės sąveiką kurti europinį valstybingumą. Ši strategija išliko aktuali visą 1323–2023 metų laikotarpį.

Kultūros ministerijos parengto ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. rugsėjo 21 d. nutarimu Nr. 961 „Dėl Lietuvos sostinės Vilniaus ir Gedimino laiškų metų minėjimo 2023 metais plano patvirtinimo“ patvirtinto plano veiklas įgyvendino daugiau nei 23 atsakingi vykdytojai.

Didžiausios apimties projektus įgyvendino VšĮ „GO Vilnius“

Įgyvendinti pagrindiniai šventiniai renginiai, muzikos festivaliai, kinematografiniai, koncertinės muzikos ir garso instaliacijos projektai, įrengtas paviljonas ir parengtos edukacinės programos, parodos, švietimo projektas moksleiviams, tarptautinė programa užsienyje:

Vilniaus 700-asis gimtadienis

2023 m. Vilnius šventė savo 700-ąjį jubiliejų ir žengė į aštuntą šimtmetį. Sausio 25 d. sostinės jubiliejaus proga Vilniaus širdyje, Katedros aikštėje, atsivėrė „Laiko portalas“, kvietęs miestiečius ir sostinės svečius susiburti ir tęsti Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino pradėtą miesto kroniką. Katedros aikštėje atsivėręs „Laiko portalas“ sutelkė skambiausius įvairių kartų balsus. Šventės dalyviai išgirdo specialiai jubiliejui sukurtą šventinę programą, kurios ašis – įvairių kartų ir žanrų muzikiniai kūriniai, atvėrę istorines ir šiuolaikines Vilniaus temas. Jubiliejinio koncerto metu scenoje pasirodė Andrius Mamontovas, Monika Liu, Mantas Jankavičius, Ieva Barbora Juozapaitytė, Saulius Petreikis, grupės „Solo Ansamblis“ ir „Freestarz“, Šv. Kristoforo kamerinis orkestras, Naujų idėjų kamerinis orkestras NIKO ir daugybė kitų atlikėjų, susitikusių netradicine scena pavirtusioje Katedros aikštėje.

Šventinis koncertas, tiesiogiai transliuotas per LRT televiziją, tapo akcentiniu sausio mėnesio programos renginiu, simboliškai pradėjusiu Vilniaus šviesų festivalį ir visus jubiliejinius metus.

Koncerto įrašas: [Šventinis renginys „Vilnius 700: „Laiko portalas“ - 2023.01.25 - LRT](#)

Lietuvos sostinė atšventė savo 700 metų jaunystės taip, kad išgirdo visas pasaulis.

Projekto dalyvių skaičius: 10 000 žiūrovų Katedros aikštėje, pasiekta 4 mln. auditorija skaitmeniniuose kanaluose, 598 paminėjimai Lietuvos žiniasklaidos priemonėse.

Daugiau apie sausio mėnesio programą: <https://www.700vilnius.lt/jubiliejaus-programa/jubiliejiniai-sausio-menesio-renginiai/#celebrate>.

Kinematografinis projektas „Vilniaus pokeris“

Režisierius Donatas Ulvydas legendinio Ričardo Gavelio romano „Vilniaus pokeris“ temas ir veikėjus visos Lietuvos gyventojams pristatė keliais etapais – prieš kuriant kino juostą vyko džiaz

koncertai, buvo organizuojama paveikslų ir skulptūrų, inspiruotų R. Gavelio kūrybos, paroda. Šio projekto atomazga turėtų būti D. Ulvydo režisuojamas filmas „Vilniaus pokeris“.

2023 m. sausio 28 d., minint Vilniaus 700 metų jubiliejų, tūkstantinei žiūrovų miniai Vilniaus kino klasteryje buvo pristatytas „Vilniaus Pokerio“ kino koncertas. 20-ies muzikantų džiazio orkestras „Vilnius JAZZ Ensemble“ gyvai atliko muziką. Autorių Kipro Mašanausko ir Jievaro Jasinskio sukurtą muzikinę kompoziciją numatoma panaudoti būsimo filmo garso takeliui. Scenoje pasirodė ir būsimo filmo aktoriai Algirdas Dainavičius, Agata Suduiko bei koncerto solistai Kotryna Juodzevičiūtė, Andrius Paulavičius, Jonas Mašanauskas.

2023 m. gegužės 12 d. Lukiškių kalėjime buvo surengtas nemokamas koncertas „Vilniaus pokeris“.

Kino režisieriaus Donato Ulvydo kinematografinio projekto „Vilniaus pokeris“ dalimi tapo ir kelios parodos. 2023 m. kovo 28 d. Vilniuje buvo atidaryta Ričardo Gavelio romano įkvėpta dailės darbų paroda „Ar tu ne kanukas?“, kurią visi Vilniaus gyventojai bei svečiai galėjo nemokamai aplankyti „Business Stadium Gallery“. Parodoje buvo eksponuojami Ričardo Gavelio kartos menininkų darbai ir jaunesnių dailininkų kūriniai – jų savita „Vilniaus pokerio“ interpretacija. Kai kurie meno kūriniai buvo sukurti specialiai šiai parodai ir buvo eksponuojami pirmą kartą.

Švęsdamas savo jubiliejų Vilnius į parodą „Ar tu ne kanukas?“ kvietė ir dviejų didžiųjų miestų gyventojus: ją buvo galima išvysti verslo centre „Drobės fabrikas“ Kaune ir „Baroti“ galerijoje Klaipėdoje.

Koncertuose apsilankė daugiau nei 4 000 žiūrovų.

Daugiau informacijos: [Kinematografinis projektas „Vilniaus pokeris“ | 700 Vilnius](#)

Vilniaus performanso meno bienalė

Vilniaus performanso meno bienalė (VB23) – naujas tęstinis tarptautinis renginys, skirtas šiuolaikiniam performanso menui, tapęs oficialia Vilniaus 700 metų jubiliejui skirtos programos dalimi. Projektą organizavo Vilniaus miesto galerija „Meno niša“. Pagrindinė bienalės tema – Vilnius, tačiau kartu ir miestas *per se*, kaip žmogaus sukurta ir žmonių dominuojama aplinka, kuria dalijamasi su kitomis gyvybės rūšimis, kur įvairios istorijos, mitai, veiklos, interesai, troškimai bei vizijos susiduria, sugyvena ir persikloja.

Festivalį sudarė kviestinių menininkų kuruota programa, sudaryta Neringos Bumblienės, ir konkursinė programa, tarptautinės žiuri atrinkta iš atviro konkurso būdu atsiųstų paraiškų.

Vilniaus performanso meno bienalė 2023 m. sausio 23 d. Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatre pristatė įžanginį renginį – menininkės Emilijos Škarnulytės naują kūrinį „Afortija“. Performansą sudarė specialiai sukurta garso ir apšvietimo choreografija, didelio formato videoprojekcijos ir gyvai atliekami pasirodymai. Jiems muziką rašė daugybę apdovanojimų pelniusi Pietų Kalifornijoje užaugusi lakotų kompozitorė Suzanne Kite kartu su Jokūbu Čižiku ir Emilija Škarnulyte.

Dvi savaites trukusioje VB23 programoje buvo pristatyti 38 menininkai, iš viso surengę 31 pasirodymą net 17-oje skirtingų Vilniaus vietų. Festivalis vyko 2023 m. liepos 23–rugpjūčio 6 d. viešose ir pusiau viešose sostinės erdvėse. Beveik visi bienalės renginiai buvo nemokami.

Vilniaus 700 metų jubiliejui skirta ir visus metus vykusi 1-oji Vilniaus performanso meno bienalė (VB23) savo programą užbaigė šiuolaikinio meno mugėje „ArtVilnius’23“ 2023 m. spalio 13–15

d. „Litexpo“. Mugėje VB23 pristatė savo stendą, kuriame lankytojai galėjo pamatyti jau įvykusių bienalės performansų išpūdžių filmus ir apsilankyti bienalės programos dalyvio menininko Roberto Narkaus performanse „Egghorsecizmus“.

Vilniaus performanso meno bienalė yra tęstinis, šiuolaikiniam performanso menui skirtas renginys, organizuojamas dvidešimtmetį atšventusios Vilniaus miesto galerijos „Meno niša“. Jo vadovė – Diana Stomienė, meno vadovė – Neringa Bumblienė.

Pagrindinę bienalės programą stebėjo 6 800 svečių ir lankytojų.

Daugiau informacijos: [Pradžia | Vilniaus performanso meno bienalė 2023 \(vilniusbiennial.com\)](https://www.vilniusbiennial.com)

„Muzika Vilniui“

2023 m. gegužės–liepos mėn. įgyvendintas unikalus projektas „Muzika Vilniui“ leido miestui naujai suskambėti ne tik Lietuvoje, bet ir pasaulyje. Jo metu į sostinę sukurti Vilniui skirtų muzikinių kompozicijų buvo pakviesti septyni pasaulyje garsūs šių dienų kompozitoriai.

VšĮ „Meno genas“ ir Lietuvos ansamblių tinklo projekte dalyvavę septyni kompozitoriai apsilankė Vilniuje ir išsirinko labiausiai patikusią vietą, atsižvelgdami į jos architektūrinės, kultūrinės ir socialines ypatybes. Kiekvienai erdvei jie sukūrė 5–50 min. trukmės kūrinių solo instrumentui arba kameriniam ansambliui iki penkių atlikėjų.

Sukurtos kompozicijos buvo pristatomos viešų koncertų metu. Premjeriniai koncertai vyko pasirinktose vietose, o portretiniai koncertai – Vilniaus rotušėje. Sukurtos muzikinės kompozicijos Šv. Jonų bažnyčios varpinėje, Švč. Mergelės Ramintojos bažnyčioje ir Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje.

Originalūs kūriniai suteikė galimybę apmąstyti Vilniaus ir visos šalies istorinę bei šiuolaikinę erdvę, ambicingas ateities vizijas ir planus.

Projekto dalyvių skaičius 115 (projekte dalyvavusių profesionalių menininkų), 25 koncertuose apsilankė 2300 žiūrovų, paskelbta daugiau nei 70 publikacijų žiniasklaidoje, socialiniuose tinkluose pasiekiamumas daugiau nei 400 000.

Daugiau informacijos: <https://www.musicforvilnius.com/>

<https://www.700vilnius.lt/programas-akcentai/7-idejos-vilniui/muzika-vilniui/>

Paviljonas „Vilnius prieš 200 metų“

Vilniaus 700-ojo jubiliejaus proga buvo sukurtas Lietuvos nacionalinio muziejaus projektas „Paviljonas: Vilnius prieš 200 metų“, suteikęs galimybę pamatyti, kaip atrodė miestas XVIII a. paskutiniame ketvirtyje–XIX a. pirmoje pusėje. To laikotarpio Vilniaus vaizdas ir pasakojimas apie jo gyventojus prikėlė istoriją ir kvietė gyvai, betarpiškai pažinti senąjį miestą. 2023 m. gegužės 13–spalio 15 d. vilniečiai ir miesto svečiai, apsilankę specialiai sukurtame paviljone, galėjo išvysti unikalų senojo miesto maketą. Retrospektyvinis miesto vaizdas, papildytas šiuolaikinėmis technologijomis, leido ne tik pamatyti miesto topografijos, urbanistikos ar pastatų pokyčius, bet ir geriau suprasti socialinius bei kultūrinius miesto gyvenimo reiškinius.

Miestui ir miestiečiams dovanojamas kūrinys padėjo susipažinti su iki šiol nematytu tyrimu apie Vilnių, jo architektūrą ir gyventojus prieš 200 metų. Paviljono lankytojai galėjo ieškoti jiems rūpimos informacijos apie to meto miestą, įdomias asmenybes, praeities vilniečių realijas, įvairias kasdienybės istorijas ir daugybę kitų įdomybių. Interaktyvūs sprendimai makete leido vizualizuoti

įvairias kasdienybės realijas, pokyčius po 1794 m. ir 1831 m. sukilimų, atkurti mieste gyvenusių žmonių istorijas.

Projektas „Paviljonas: Vilnius prieš 200 metų“ rėmėsi moksliniu ikonografijos ir rašytinių šaltinių tyrimu ir leido sukurti daug įdomių patyriminių ir edukacinių veiklų. Idėja Vilniaus jubiliejaus proga miestui padovanoti Vilniaus prieš 200 metų miesto maketą kilo Lietuvos nacionaliniam muziejui įsigijus XIX a. pirmojo trečdaliao miesto kartografiją ir visų pastatų vaizdus. Tai unikalus archyvas, padedantis susidaryti itin išsamų vaizdą apie Vilnių prieš 200 metų.

Pasiekta auditorija socialiniuose tinkluose – 68 859 878. Paviljone apsilankė 110 486 lankytojai.

Daugiau informacijos: <https://lnm.lt/renginiai/paviljonas-vilnius-pries-200-metu/>

<https://www.700vilnius.lt/programos-akcentai/7-idejos-vilniui/paviljonas-vilnius-pries-200-metu/>

MO paroda „Vilniaus pokeris“

Vilniuje vyksta ne tik romano veiksmas, bet ir pats Vilnius tampa romano veikėju. MO muziejuje surengtoje parodoje „Vilniaus pokeris“ buvo ne tik švenčiama Vilniaus istorija, bet ir kritiškai žvelgiama į modernaus miesto patirtį bei ateitį. Parodoje vieną svarbiausių Vilniaus tekstų, R. Gavelio romaną „Vilniaus pokeris“, vizualiai permastė ryškios ir novatoriškos teatro asmenybės – režisierius Oskaras Koršunovas, scenografas Gintaras Makarevičius, menotyrininkės Dovilė Barcytė ir Algė Gudaitytė. Parodoje eksponuoti Lietuvos kūrėjų darbai nuo septintojo dešimtmečio iki šių dienų atskleidžia aktualias laisvės, atminties, tapatybės bei amžinos kovos su metafiziniu blogiu temas.

MO muziejuje menininkų Oskaro Koršunovo ir scenografo Gintaro Makarevičius duetas ieškojo netradicinių ir įtraukių sprendimų. Parodos lankytojai tapo ir žiūrovais, ir dalyviais. Paroda-totalinė instaliacija Vilniaus gyventojams parodė miestą iš netolimos praeities, o lankytojams iš užsienio atskleidė dar neregėtą Vilniaus veidą.

2023 m. balandžio 22 d. MO muziejuje atidarytą parodą „Vilniaus pokeris“ lydėjo kultūrinis festivalis „MOratonas“. Jis naujais kontekstais ir sluoksniais išplėtė pagrindinę parodos temą. Lankytojų laukė susitikimai, pokalbiai, ekskursijos, edukaciniai užsiėmimai ir kiti renginiai.

Penktąjį gimtadienį šventęs MO muziejus lankytojus kvietė apsilankyti parodoje, kurioje savo refleksijas paliko ir žymūs vilniečiai – rašytoja Kristina Sabaliauskaitė, istorikas Alfredas Bumblauskas, menotyrininkė, „Vilniaus muziejaus“ vadovė Rasa Antanavičiūtė, muzikos žurnalistas, LRT popmuzikos vyr. redaktorius Ramūnas Zilnys ir kompozitorius Jonas Jurkūnas.

Vilniaus jubiliejaus proga MO muziejuje sukurtos parodos atspirties tašku R. Gavelio „Vilniaus pokeris“ pasirinktas neatsitiktinai. Romane vaizduojamas laikas ir paties romano išleidimo metai yra svarbūs veiksniai, formavę parodą. Pagrindinis romano veiksmo laikas – vėlyvasis sovietmetis – yra didžiąją MO muziejaus kolekcijos dalį sudarančių autorių gyvybingiausios kūrybos metas. Todėl tų laikų socialinės, politinės, kultūrinės aktualijos ir Vilniaus miesto bei miestiečių gyvenimas atsispindi ir menininkų darbuose. MO muziejaus kolekcijoje – ir ideologiškai Sovietų Sąjungoje nepriimtinas menas. Tai – viena iš daugelio temų, kolekciją jungiančių su paroda.

MO muziejus yra paruošęs ir virtualų parodos turą – jį galima pamatyti bet kuriuo patogiu metu.

Šią parodą aplankė daugiau nei 110 tūkst. lankytojų, ji tapo antra lankomiausia MO paroda per penkerius muziejaus gyvavimo metus.

Interneto svetainė: <https://mo.lt/ivykiai/vilniaus-pokeris/>

<https://www.700vilnius.lt/programos-akcentai/7-idejos-vilniui/vilniaus-pokeris-mo-muziejuje/>

Parodos elektroninis gidas: <https://gidas.mo.lt/>

Tarptautinė programa užsienyje „Vilnius 700“

Vilniaus 700-asis jubiliejus buvo švenčiamas ne tik Lietuvoje, bet ir už šalies ribų. Tikslinėse Vilniaus miesto rinkose – Didžiojoje Britanijoje ir Vokietijoje – rudenį buvo pristatytas specialiai jubiliejui sukurtas Vilniaus miesto galerijos „Meno Niša“ kuruojamas videomeno projektas „Unveiling Vilnius: An Immersive Experience“. Jį kūrė žymus Lietuvos videomenininkas Rimas Sakalauskas su šiuolaikinės muzikos duetu „Twenty Fingers Duo“ (Lora Kmieliauskaitė ir Arnas Kmieliauskas) bei Roku Vaitkevičiumi.

Rudenį įvyko po du pasirodymus Londone esančioje menų erdvėje „Aures“ ir Berlyno „The Digital Arthouse“ video pasirodymų salėje. Pasitelkdamas dirbtinį intelektą ir 3D efektus R. Sakalauskas atskleidė kitokį Vilniaus paveikslą – netikėtą, bet kartu ir labai pažįstamą. Prieš pasirodymus buvo pristatytas Vilnius ir pagrindiniai jubiliejinių metų renginiai, kviečiantys žiūrovus apsilankyti sostinėje.

Londone taip pat buvo organizuojamas atskiras pasirodymas Didžiosios Britanijos žiniasklaidos atstovams, kurio metu buvo pristatomas jubiliejų švenčiantis Vilnius bei artimiausi miesto renginiai.

Renginiuose dalyvavo 250 dalyvių.

Švietimo projektas moksleiviams „Vilnius tavo kuprinėje“

Projektas „Vilnius tavo kuprinėje“, skirtas 1–12 klasių mokiniams. Siekta parodyti, kad sostinė yra ne tik vilniečių, bet visų Lietuvos gyventojų. Mokiniai iš visos Lietuvos buvo kviečiami apsilankyti nemokamose ekskursijose po Vilniaus senamiestį, kurių metu interaktyviai ir įtraukiai buvo pristatoma miesto istorija ir šiandieninis mokslas, kultūros bei visuomeninis gyvenimas.

Susitikime su miestu jaunieji lankytojai patyrė ne tik begalę miesto atradimų, bet ir mokėsi dirbti komandose. Įvairių žaidimų, užduočių ir įtraukių gidų pasakojimų metu susipažino su Vilniaus miesto istorija ir dabartimi, turtingu sostinės paveldu.

Ekskursijos ugdė gyvenimui būtinas mokinių savybes: kritinį mąstymą, kultūrinės raiškos supratimą, kūrybiškumą, stiprino tarpusavio bendradarbiavimą ir komunikaciją. Mokiniai buvo raginami suvokti istorines Vilniaus sąsajas su dabartimi, gidai kėlė klausimus apie Vilniaus vystymąsi ir ragino vaikus tyrinėti aplinką, ieškant joje atsakymų. Pasivaikščiojimų metu pateiktos užduotys apėmė įvairių meno kūrinių tyrinėjimą, idėjų generavimą ir jų pritaikymą esamame kontekste.

Renginio organizatoriai mažiesiems Vilniaus lankytojams, priklausomai nuo jų amžiaus, siūlė 3 skirtingas programas.

Projektas buvo išplėstas ir skaitmenine forma:

1. Lietuvos diasporai sukurtas unikalus turinys – trumpas vaizdo įrašas apie šiandieninį Vilnių ir protmūšio tipo pamokos.
2. Mokyklų bendruomenėms, negalinčioms atvykti į Vilnių, buvo sudaryta nuotolinė pamokos galimybė, kurios metu gidai pristatė miestą ir vedė interaktyvias pamokas.
3. Sukurtas konkursas „Vilnius mano mieste“. Po projekto „Vilnius tavo kuprinėje“ ekskursijų ar orientacinių žaidimų moksleiviai buvo skatinami toliau tyrinėti Vilnių savo

mieste ir atrasti, ką bendro su Lietuvos sostine turi jų miestas, miestelis ar kaimelis. Konkurse galėjo dalyvauti visos Lietuvos 1–12 klasių mokiniai. Bendrystės moksleiviai galėjo ieškoti gamtos objektuose, vietovardžiuose, gatvių pavadinimuose, įvairių asmenybių ir savo asmeniniuose gyvenimuose, miesto istorijose bei legendose. Šiuo būdu net ir labiausiai nuo sostinės nutolusiuose rajonuose gyvenantys vaikai pajuto ryšį su Lietuvos sostine. Viešame internetiniame balsavime buvo išrinka 18 klasių nugalėtojų, kurios apdovanotos projekto partnerio UAB „MAXIMA LT“ įsteigtais prizais – 200 Eur vertės „Maximos“ dovanų čekiais.

Apklausų duomenys parodė, kad kas dešimtas vaikas Vilniuje lankėsi pirmą kartą. Iš viso suorganizuotos 1242 ekskursijos, jose dalyvavo 30 000 moksleivių, nuotolinėse ekskursijose dalyvavo 558 mokinių klasės.

Daugiau informacijos: [Vilnius tavo kuprinėje | 700 Vilnius](#)

„Opera. Connect – Vilnius operos miestas“

Skleisdamas operos kultūrą, Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras kartu su LDK valdovų rūmais bei Lietuvos muzikos ir teatro akademija vilniečiams padovanojo išskirtinių pasirodymų, susitikimų ir renginių.

Senajo Vilniaus istorija neatsiejama nuo operos žanro raidos Europoje – opera Lietuvos sostinėje pradėjo skambėti anksčiau nei Londone ar Paryžiuje. Miestui įžengus į jubiliejinių metų vasarą, Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro artistai priminė istorinį Vilniaus ir operos ryšį, 2023 m. birželio 8 d. dovanodami du nemokamus renginius istorinėse miesto erdvėse: Rotušės aikštėje vyko teatralizuoto koncerto „Dolce far niente“ premjera, o Katedros aikštėje – keliaujančios operos spektaklis „Tarnaitė ponis“.

2023 m. birželio 8 d. operos šventė tapo gražia įžanga į birželio 27–liepos 6 d. Valdovų rūmų Didžiajame kieme vykusį jau trečiąjį tarptautinį vasaros festivalį „LNOBT Open“. Šis festivalis sudaro galimybę muzikos mylėtojams kasmet sugrįžti į operos ir baleto žanro lietuviškąjį „lopšį“ – Valdovų rūmus.

Vilniaus miesto jubiliejaus proga kūrėjai taip pat norėjo suteikti galimybę bendruomenėms išgirsti operą kasdienybėje. Respublikinei Panevėžio ligoninei (RPL) švenčiant amžiaus šventę – 100 metų jubiliejų – padovanotas išvažiuojamasis Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro pasirodymas „Tarnaitė ponis“.

2023 m. birželio 16 d. kasmetiniame kultūros ir meno festivalyje „Kultūros naktis 2023“ lankytojai galėjo išvysti teatralizuotą operos koncertą „Dolce far niente“.

Vilnius garsėja kaip Europos technologijų centras, todėl miesto 700-ojo jubiliejaus proga, pritaikę šiuolaikines technologijas, kūrėjai dovanavo išskirtinį reginį „AIopera“. 2023 m. rugsėjo 29–30 d. pasitelkus dirbtinį intelektą buvo atkurta ir Valdovų rūmuose visuomenei pristatyta viena pirmųjų Vilniuje XVII a. atliktų operų.

Kad miestas ir toliau galėtų didžiuotis auginantis būsimas operos žvaigždes, reikalinga edukacija ir naujos žinios. Todėl Vilniuje buvo suorganizuoti muzikos scenos menų ir kūrybinių industrijų forumas „In Muse“, pirmasis tarpdisciplininis simpoziumas „Žmogus kuria balsą“, skirtas balso problemoms, ir tarptautinis simpoziumas IMPACT „Kūrybiškumas ir improvizacija scenos menuose“.

Projekto rezultatai: „AI“ operą išvydo 660 žiūrovų, Vadovų rūmų Didžiojoje renesansinėje menėje vykusiame Baroko muzikos gala koncerte sausio 25 d. dalyvavo 390 žmonių, „Opera ant ratų“ 4 rodymuose apsilankė 4 000 lankytojų, „LNOBT Open“ festivalyje apsilankė 4 300 žiūrovų, konferenciją „In Muse“ stebėjo daugiau nei 700 žmonių, konferenciją „Žmogus kuria balsą“ stebėjo daugiau nei 300 žmonių.

Kinematografinis projektas „Once in Vilnius“

Kaip žmonės gyveno Vilniuje prieš 700 metų? Apie tai istorikai sužino iš užrašytų pasakojimų, rastų artefaktų, piešinių. Tačiau ką to meto vilniečiai būtų norėję parodyti ateities kartoms, jei būtų turėję filmavimo kamerą? Vilniaus 700-ojo jubiliejaus proga menų fabriko „Loftas“ projektas „Once in Vilnius“ kvietė visus vilniečius ir miesto svečius sukurti išskirtinę vaizdo laiko kapsulę. 700-ajam Vilniaus jubiliejui dedikuota nemokama mobilioji programėlė „Once in Vilnius“ – tarsi unikalus Vilniaus miesto socialinis tinklas „Instagram“. Vilniaus gyventojai, miesto svečiai ir turistai nemokamoje programėlėje visus metus dalijosi gyvenimo Vilniuje akimirkomis ir patyrimais. Visos į programėlę įkeltos nuotraukos ar vaizdo įrašai pretendavo patekti į kino filmą „Kartą Vilniuje“ (angl. „Once Upon a Time in Vilnius“), skirtą paminėti ir įprasminti 700-ąjį Vilniaus miesto jubiliejų.

Metų viduryje programėlės vartotojams buvo pristatyta nauja funkcija, leidusi kiekvienam vilniečiui ar miesto svečiui sukurti autentišką filmą apie Vilnių ir pasijusti režisieriumi. Programėlėje transliuotus vaizdus buvo galima kombinuoti su kitų vartotojų įkelta medžiaga ir taip sukurti savo unikalų trumpametražį filmą. Sukurtą filmą buvo galima parodyti „Once in Vilnius“ vartotojams ar pasidžiaugti socialiniuose tinkluose. Kiekvienas programėlės vartotojas, kurdamas filmą apie Vilnių, skambesį jam galėjo rinktis iš specialiai sukurtų kompozitoriaus Viktoro Diawaros muzikinių takelių bei garso efektų.

Rudenį profesionali režisierių komanda iš visos vartotojų į programėlę įkeltos medžiagos atrinko medžiagą, kuri buvo panaudota kuriant unikalų 7 dalių filmą „Kartą Vilniuje“ (angl. „Once Upon a Time in Vilnius“). Šis filmas išskirtinis tuo, kad į kūrybinį procesą įtraukė visus: gyventojus, sostinės svečius, turistus ir profesionalią kino meistrų komandą. Filmą sudarė septynios serijos po dešimt minučių. Kiekviena jų, siekiant atskleisti skirtingus Vilniaus veidus ir spalvingą jo identitetą, parodoma vis kito personažo istorija. Tai pirmasis atvejis Lietuvoje, kai ilgametražis filmas montuojamas vertikaliu „Story“ tipo formatu.

Profesionalią filmo kūrėjų komandą sudarė režisierės Lina Lužytė ir Elvina Nevardauskaitė, montažo režisieriai Ričardas Matačius ir Kostas Radlinskas, filmo kompozitorius Viktoras Diawara, muziką taip pat kūrė Adas Gecevičius ir grupės „Kamanių šilelis“ narė Kamilė Gudmonaitė, Marijus Aleksa, Migluma, video operatorius – Andrius Seliuta, prodiuserė – Živilė Diawara.

2023 m. gruodžio 12 d. menų fabrike „Loftas“ įvyko filmo „Kartą Vilniuje“ (angl. „Once Upon a Time in Vilnius“) premjera. Tikimasi, kad 2024 m. filmą bus galima išvysti kino festivaliuose, parodose ir kituose kultūros, meno bei turizmo renginiuose. Taip pat planuojama surengti dar vieną filmo peržiūrą menų fabrike „Loftas“. 2024 m. antroje pusėje filmas nuguls į internetines kino platformas ir bus pasiekiamas visiems.

Į programėlę įkelta 4 414 nuotraukų ir vaizdo įrašų, programėlę atsisiuntė 4 752 vartotojų.

Programėlė

„Google

Play“:

https://play.google.com/store/apps/details?gl=US&hl=en_US&id=com.vilnius700

„App Store“: <https://apps.apple.com/es/app/once-in-vilnius/id1634616108?l=en>

Muzikos festivalis „Jaunas kaip Vilnius“

Švenčiant Vilniaus 700 metų jubiliejų, Šv. Kristoforo dieną, liepos 25-ąją, sostinėje nugriaudėjo vienas svarbiausių jubiliejinių renginių – festivalis „Jaunas kaip Vilnius“. Koncerte pasirodė žinomi Lietuvos populiariosios ir klasikinės muzikos atlikėjai bei visame pasaulyje pripažinimo sulaukusios grupės „Bastille“ ir „Clean Bandit“. Renginys pritraukė lankytojų iš visos Lietuvos, o festivalio erdvėje netrūko svečių iš užsienio. Skaičiuojama, kad festivalyje dalyvavo daugiau nei 70 tūkst. žmonių.

Kadangi Vilniaus jubiliejų švęsti buvo kviečiami visi, muzikos žanrai buvo pritaikyti skirtingų stilių mėgėjams. Šventinį festivalį pradėjo Lietuvos nacionalinio operos ir baletų teatro simfoninio orkestro koncertas, surengtas su operos solistais Edgaru Montvidu, Aušrine Stundyte, Ieva Prudnikovaite ir Kostu Smoriginu. Orkestrui dirigavo maestro Ričardas Šumila.

Vėliau scenoje pasirodė žinomiausi Lietuvos atlikėjai, kurie skirtingų žanrų duetais atliko populiariausius, legendomis tapusius kūrinis. Scenoje pasirodė Monika Liu su Benu Aleksandravičiumi (ba.), Jessica Shy su Igoriu Kofu („Lemon Joy“), Vaidas Baumila su Aleksandru Ivanausku-Fara, Gabrielius Vagelis su Monika Linkyte, Mantas Jankavičius su Evgenya Redko, Algirdas Kaušpėdas su grupe „Kamanių Šilelis“ ir kt.

Festivalio „Jaunas kaip Vilnius“ kulminacija tapo britų elektroninės muzikos grupės „Clean Bandit“ ir vienos geidžiamiausių Europos muzikos festivalių grupės „Bastille“ koncertai.

Vilnius pripažintas viena žaliausių sostinių Europoje, todėl „Jaunas kaip Vilnius“ festivalio organizatoriai antrus metus siekė, kad renginys būtų draugiškas aplinkai ir festivalio lankytojams. Jo metu buvo rūšiuojamos atliekos, vėliau atiduotos perdirbimui, skatinama ekologiška ir tvari maisto produktų bei gėrimų prekyba, mažinamas plastiko vartojimas. Festivalis buvo draugiškas šeimoms su vaikais ir gyvūnais, senjoroms ir žmonėms su judėjimo negalia – jiems buvo įrengtos specialiai pritaikytos zonos. Teritorijoje kursavo autobusas, kuris iki renginio pagrindinės vietos vežiojo šeimas su vaikais, senjorus ir judėjimo negalią turinčius lankytojus.

Skaičiuojama, kad festivalyje dalyvavo daugiau nei 70 tūkst. svečių, o vienu metu Vingio parko erdvėje buvo net 51 tūkst. lankytojų. Festivalyje dalyvavo ne tik žmonės iš beveik visų Lietuvos savivaldybių – netrūko ir svečių iš svetur. Į renginį atvyko daugiau nei 3 tūkst. užsieniečių iš kaimyninių šalių ir pusaštunto šimto Lietuvoje gyvenančių ukrainiečių.

Lietuvos žiniasklaidos priemonėse 350 paminėjimų, skaitmeninėje komunikacijoje pasiekta 2,2 mln. auditorija.

Daugiau apie festivalį galima sužinoti čia: <https://www.700vilnius.lt/programos-akcentai/metu-sventes/jaunas-kaip-vilnius-muzikos-festivalis/>.

Tarptautinė mokslinė konferencija, leidybos ir kiti projektai

Tarptautinės mokslinės konferencijos „Kam priklauso Vilnius?“ vienas iš svarbiausių tikslų – minint 700 metų Vilniaus jubiliejų pažvelgti į kovas dėl Lietuvos valstybės sostinės, tapusias sudėtine šio miesto istorijos dalimi, akademinio žvilgsniu.

Siekiant įgyvendinti aukščiau paminėtą tikslą tarptautinėje mokslinėje konferencijoje surengtų apskritų stalo formato diskusijų metu buvo:

aptarta Vilniaus istorija kaip daugybės etnokonfesinių bendruomenių kolektyvinės kūrybos išraiška;

analizuojama teritorinių Vilniaus „dalybų“ praeityje prielaidos, eiga bei pasekmės; svarstyta, koku mastu Vilniaus kultūrinė įvairovė bei jos sukuriama trauka gali būti išnaudojama propaguojant miesto kultūrinį paveldą bei mezgant draugiškus tarpvalstybinius santykius; aptartas LDK senųjų giminių atstovų santykis su dabarties Vilniumi ir šiuolaikine Lietuvos valstybe klausimai.

Konferencijos metu vyko gyvos diskusijos, kuriose dalyvavo ir pranešėjai, ir klausytojai, buvo keliami tiek akademinė, tiek ir visuomeninė prasme aktualūs klausimai, žvelgiama į Vilniaus istoriją iš įvairių perspektyvų. Konferencija sutelkė gausų būrį Vilniaus istorikų bei gretimų humanitarinių mokslų atstovų, tokiu būdu sukurdamą unikalią platformą tarpdisciplininėms diskusijoms.

Tarptautinė konferencija gyvai vyko Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų patalpose 2023 m. spalio 25–27 d. Ji taip pat buvo transliuojama tiesiogiai, pasinaudojant šiuolaikinėmis telekomunikacijos priemonėmis.

Konferencijoje dalyvavo daugiau nei 90 pranešėjų bei diskutantų. Pristatyti 78 pranešimai 14-oje sekcijų.

Tarp dalyvių iš užsienio šalių nemaža dalis atstovavo įvairioms Lenkijos Respublikos mokslo institucijoms, tokioms kaip Lenkijos mokslų akademija, Jogailos universitetas, Varšuvos universitetas, Balstogės universitetas ir t. t. Taip pat buvo dalyvių iš Kanados, Prancūzijos Respublikos, Armėnijos Respublikos, Italijos Respublikos, Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės.

Projekte dalyvavo (pranešimus skaitė): 42 mokslininkai iš užsienio šalių; 50 mokslininkų iš Lietuvos Respublikos. Per 3 konferencijos dienas apsilankė apie 300 klausytojų. Konferencija buvo transliuojama į Lietuvos istorijos instituto „Facebook“ ir „YouTube“ platformas.

Lietuvos istorijos instituto „YouTube“ platformoje yra įkelti šie konferencijos įrašai:

I diena. 2023 m. spalio 25 d.

Plenarinis pranešimas. Prof. dr. Rimvydas Petrauskas „Šventas Kristoforas ir Geležinis vilkas: Vilnius kaip miestas ir sostinė“

<https://www.youtube.com/watch?v=UsXIRYpwbWI&t=3s>

I-oji konferencijos diena. 2023 m. spalio 25 d.

1 sekcija „Atmintis, vaizdinys, istoriografija“

<https://www.youtube.com/watch?v=ToITBLkaYIQ&t=85s>

I-oji konferencijos diena. 2023 m. spalio 25 d.

3 sekcija „Sugyvenimas ir konfliktai“

<https://www.youtube.com/watch?v=PgpuWPKTPrG>

II-oji konferencijos diena. 2023 m. spalio 26 d.

Plenarinis pranešimas. Prof. dr. Giedrė Motuzaitė Matuzevičiūtė Keen (Lietuvos istorijos institutas / Vilniaus universitetas) „Maisto bioarheologija Vilniaus mieste: nuo kasdienės košės iki egzotinio importo“

<https://www.youtube.com/watch?v=Xx4amZBhuDo>

II-oji konferencijos diena. 2023 m. spalio 26 d.
5 sekcija „Dirbantis Vilnius“
<https://www.youtube.com/watch?v=4dJP76SdC8o&t=3s>

II-oji konferencijos diena. 2023 m. spalio 26 d.
7 sekcija „Poezija ir dvasinio gyvenimo formos“
<https://www.youtube.com/watch?v=nl-nRaGnO0M&t=80s>

II-oji konferencijos diena. 2023 m. spalio 26 d.
9 sekcija „Sostinė“
<https://www.youtube.com/watch?v=cwL8JgQurrE>

III-oji konferencijos diena. 2023 m. spalio 27 d.
12 sekcija „Doktorantų seminaras“
<https://www.youtube.com/watch?v=pW4WQ8HQgco>

III-oji konferencijos diena. 2023 m. spalio 26 d.
13 sekcija „Vilnius tarp Lietuvos ir Lenkijos“
https://www.youtube.com/watch?v=KDTiA_c153k&t=31s

III-oji konferencijos diena. 2023 m. spalio 27 d.
„Kam priklauso Vilnius?“
Diskusija ir susitikimas su keturių tautų atstovais.
<https://www.youtube.com/watch?v=pBF8bSSXcGE&t=55s>

Konferencijos tiesioginė transliacija buvo vykdoma Lietuvos istorijos instituto „Youtube“ paskyroje:
<https://www.youtube.com/@lietuvosistorijosinstituta4123/streams>

Lietuvos istorijos instituto „Facebook“ paskyroje:
<https://www.facebook.com/Ltistorija/>

Informacija apie konferenciją buvo viešinama Lietuvos istorijos instituto „Facebook“ profilyje:
https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=pfbid0dzVp2XSvAmNwaxhZxdwTjUNY8JhmjsWALmP27b6m27H1CDtttWsmgPwz2E46wdfUl&id=100064171255800;

Lietuvos istorijos instituto internetiniame puslapyje:
<https://www.istorija.lt/tarptautine-moksline-konferencija-vilnius-ir-jo-bendruomenes-xiii-xxi-a.-septyni-sugyvenimo-mieste-istorijos-simtmetciai/1239>

Apie renginį skelbė Lietuvos istorijos instituto ilgametis partneris Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas:
https://www.if.vu.lt/naujienos1/renginiai/2137-diskusija-kam-priklauso-vilnius-2023-10-25?fbclid=IwAR0nZ4EJIf_v4XkllW22lwKrCWFEgTx2XByFJtcedKutf0omh6XU75g2w0g

Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai:<https://www.valdovurumai.lt/lt/naujienos/item/8516/tarptautine-moksline-konferencija-vilnius-ir-jo-bendruomenes-xiiixxi-a-septyni-sugyvenimo-mieste-istorijos-simtmeciai/>

Apie konferenciją skelbė portalas LRT.lt:

<https://www.lrt.lt/naujienos/kultura/12/2109724/valdovu-rumuose-prasidejo-moksline-konferencija-skirta-vilniaus-paminejimo-700-metu-sukakciai>

<https://www.lrt.lt/naujienos/kultura/12/2121902/ldk-bajoru-palikuonys-vilniaus-praradimas-lenkams-yra-ne-toks-skausmingas-kaip-vilniaus-praradimas-lietuviams>

Informaciją skelbė ir:

<https://www.limis.lt/e-guide/events/173883>

<https://musuzinios.lt/valdovu-rumuose-prasidejo-moksline-konferencija-skirta-vilniaus-paminejimo-700-metu-sukakciai/>

Leidinio „Gedimino laišakai“, serija „Ištakos“ (sudarytojas dr. Sigitas Narbutas).

Sudaryta Gedimino laiškų rinkinė su įvadu ir komentarais. Knygą surašė ir laiškus išvertė dr. Sigitas Narbutas, įvadą ir komentarus parašė dr. Darius Kuolys.

Knyga sudaryta iš septynių Gedimino laiškų, laišakai ir įvadas išversti į anglų kalbą (vertė Diana Barnard), viešinama socialiniuose tinkluose.

Leidinio „Vilniaus legendos“ (sud. Jūratė Šlekonytė ir Gytis Vaškėlis, iliustratorius Marius Jonutis) išleista lietuvių ir anglų kalbomis.

Pagrindinis tikslas – atrinkti, adaptuoti ir išleisti autentiškus Vilniaus miesto pavadinimus lietuvių ir anglų kalbomis su palydimuoju straipsniu, iliustruotą Mariaus Jonučio. Išleistos 2 knygos, po 1000 egz. tiražu, pristatytos Vilniaus knygų mugėje, suorganizuota paroda Juškų muziejuje Vilkijoje, viešinama socialiniuose tinkluose.

Leidinio „Gratulatio Vilnae/Vilniaus pasveikinimas“ (Sud. Eugenija Ulčėnaitė ir Asta Vaškėlienė) parengimas ir išleidimas.

Išleista knyga lotyniškai lietuviška atnaujinta poezijos rinktinė, su dvikalbiu įžanginiu straipsniu, komentarais ir iliustracijomis. Išleista knyga 500 egz. tiražu, pristatyta Vilniaus knygų mugėje, viešinama socialiniuose tinkluose.

Leidinio „Vilnius. Bibliografija (I dalis)“

2023 metais sostinės Vilniaus 700 metų sukaktis primena ne tik daugialypę miesto raidos istoriją, bet ir duomenų bei šaltinių įvairovę. Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos parengta išsami bibliografija, aprėpianti įvairias Vilniaus miesto raidos veiklas pagal architektūros, kultūros, leidybos, mokslo, meno, politikos bei kitas sritis. Ši struktūruota informacija atspindi duomenis, naudingus tyrėjams, kūrybos žmonėms, sudarant galimybę pamatyti Vilniui skirtų publikacijų mastą keliomis kalbomis. Rezultatas – išsami šaltinių apie Vilnių bibliografija.

Vilniaus bibliografijos rodyklės tikslas – įprasmingi mokslinius tyrimus, skatinti tarptautinę ir tarpdisciplininę mokslo komunikaciją bei naujų tyrimų atsiradimą. Rodyklėje susistemintos Lietuvos ir užsienio šalių 1990–2022 m. mokslo publikacijos. Ji apima visas mokslo sritis, kurių atstovai tyrė miestą, jo gamtinę aplinką ir gyventojus nuo seniausių laikų iki šių dienų. Parengtas leidinys, skirtas sostinės Vilniaus 700 metų sukakčiai paminėti. Bibliografijos rodyklę sudaro devyniose dalyse pateikiami 5590 bibliografiniai įrašai, yra parengta pagalbinė asmenvardžių rodyklė, leidinį sudaro 52,73 autoriniai lankai. Leidinyje taip pat yra projekto mokslinio redaktoriaus doc. dr. Tomo Petreikio įvadinis straipsnis „Vilniaus bibliografija: samprata, lūkesčiai, galimybės ir perspektyvos“. Siekiant užtikrinti leidinio tarptautinę sklaidą, pagrindiniai tekstai taip pat pateikiami ir anglų kalba. Bibliografijos rodyklėje atsiskleidžia plati ir šakota Vilniaus mokslinio pažinimo panorama. Rodyklė orientuota į lituanistikos publikacijas, jų pagrindą sudaro humanitarinių, menų ir socialinių mokslų darbai. Svarbią tyrimų dalį sudaro archeologijos, istorijos, menotyros ir filologijos tyrimai. Aktualūs lituanistiniai Vilniaus tyrimai, atliekami tarpdisciplininių komandų ar gamtos, technikos ir medicinos atstovų, todėl leidinyje pateikiamos farmacijos, geologijos, medicinos, mikrobiologijos, technikos, veterinarijos ir kitų mokslų publikacijos, plečiančios ir gilinančios miesto praeities pažinimą. Pristatytas tarptautinėje konferencijoje „Europa. Sostinė. Tapsmas: XIX–XXI a. Vilnius“. 2023 m. spalio 20 d., projekto mokslinis redaktorius doc. dr. Tomas Petreikis skaitė pranešimą: „Vilniaus bibliografija kaip mokslo komunikacijos įrankis“. Taip pat moksliniame tarpdisciplininiame seminare „Vilnius: laikas ir amžininkai“. Lietuvos mokslų akademija, 2023 m. spalio 24 d. skaitytas pranešimas „Vilniaus bibliografija: misija (ne) įmanoma?“. Siekiant pasiekti platesnę tikslinę auditoriją, projektas ir leidinys buvo reklamuojamas bibliotekininkystės lauko profesiniame leidinyje „Tarp knygų“ (gruodžio numeris.), jame publikuojamas straipsnis „Atverti Vilniaus tyrimai“, kultūros ir meno žurnale „Kultūros barai“ (gruodžio numeris), Lietuvos istorijos žurnale „Voruta“ (gruodžio numeris), taip pat jame publikuotas doc. dr. Tomo Petreikio straipsnis „Vilniaus bibliografija: naujas žvilgsnis į mokslinius tyrimus“. Parengtos reprezentacinės leidinio priemonės – atvirukai, užrašinės, maišeliai.. Leidinys pristatytas Vilniaus knygų mugėje.

Leidinyje „Vilniaus istorijos sintezės trijų tomų leidyba 2023-aisiais metais“

Leidybą sudaro 3 knygų leidyba:

Vilniaus istorija I tomas: XIII a. – 1795 m., tiražas 500 egz.;

Vilniaus istorija II tomas: 1795–1914 metai, tiražas 500 egz.;

Vilniaus istorija III tomas: 1915–1990 metai, tiražas 500 egz.

Projekte dalyvavo ekspertai: Mindaugas Klovas, Elmantas Meilus, Aivas Ragauskas, Jolita Sarcevičienė, Gintautas Sliesoriūnas, Oksana Valionienė, Zita Medišauskienė, Rimantas Miknys, Juozapas Paškauskas, Vytautas Petronis, Virgilijus Pugačiauskas, Tomas Balkelis, Arūnas Bubnys, Marija Drėmaitė, Andrea Griffante, Saulius Grybkauskas, Valdemaras Klumbys, Valdas Selenis, Vladas Sirutavičius, Vitalija Stravinskienė, Artūras Svarauskas.

Vilniaus istorijos tritomis pateikia novatorišką (tiek temų, tiek ir šias temas atskleidžiančių prieigų prasme) žvilgsnį į senosios ir modernios Lietuvos valstybių sostinės politinę, ekonominę, socialinę, kultūrinę istoriją.

Viešinimo strategija ir komunikacija suplanuota 2024 m. III ketvirtyje. Vieši pristatymai Vilniaus istorijos tritomio Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, kituose Lietuvos miestuose. Bendradarbiaujant su LRT rengiamos teminės laidos programose „Džiazuojanti istorija“, „Istorijos perimetrai“ (LRT

pirmoji radijo programa), „Istoriko teritorija“ (LRT Klasika), „Istorijos detektyvai“ (LRT); portaluose LRT ir „15min“ publikuojamos Vilniaus istorijos tritomio ištraukos.

Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės valdovų rūmų projektas „Triumfo arka“, skirtas Vilniaus 700 metų sukakčiai paminėti,

Viena svarbiausių Valdovų rūmų muziejaus veiklos krypčių – Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės nematerialaus kultūros paveldo aktualinimas, jo europinės dimensijos išryškinimas, žanrinės įvairovės atskleidimas, istorinio valdovo dvaro ceremonialo tyrimai bei jo sklaida visuomenei, iškilmių kultūros Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rezidencijoje atkūrimas; istorinių valdovo aplinkos ceremonijų (iškilmingo įžygiavimo / įžygiuotuvių, aukštų svečių sutikimo, diplomatinio ceremonialo, švenčių ir kita), o kartu ir valstybės tradicijų atkūrimas bei aktualinimas, mūsų šalies savasties, o taip pat bendrų tendencijų su kitomis Vakarų ir Vidurio Europos valstybėmis išryškinimas.

Šio įgyvendinto projekto tikslas – Vilniaus, kaip Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės sostinės, šventimo ceremonialo sukūrimas, remiantis istorinių ceremonijų, vykusių Vilniuje, tyrimų pagrindu, ruošiantis jo įgyvendinimui 2023 metais, minint Vilniaus 700 metų sukaktį. 2022 m. atsižvelgiant į pateiktus istoriografijoje fiksuotus valdovų įžygiuotuvių aprašus, ikonografijas bei iliustracijas, buvo sukurti projekto „Triumfo arka“ režisūrinis scenarijaus koncepcijos planas, vizualizacijų, scenografijos sprendinių su LED ekranais koncepcinis planas bei vizualizacijų, video užsklandų ir siužetų koncepcinis planas.

Giedoti „Tautišką giesmę“ visame pasaulyje kvietė sostinė Vilnius, švenčianti 700-metų jubiliejų. Tai – tarsi kiekvieno lietuvių asmeninis triumfo himnas, nepriklausomai nuo to, kurioje pasaulio pusėje jis būtų ir kokią nacionalinę ar asmeninę pergalę švęstų.

„Tautiškos giesmės“ giedojimo epicentrą prie sostinės Valdovų rūmų puošė konceptuali Triumfo arka, menanti triumfuojančią tranziciją iš 1323 metų į 2023-uosius metus, primenanti svarbiausius visos šalies ir sostinės pasiekimus per septynis šimtmečius. Sveikinant Vilnių buvo surengta Triumfo eiseną nuo Aušros vartų iki stilizuotos Triumfo arkos greta Valdovų rūmų, tokiu būdu atkartojant istorines ceremonijas, vykusias Vilniuje.

2023 metais, Vilniui švenčiant 700 metų jubiliejų, liepos 6 d. giedant Tautišką giesmę pasaulio lietuviai pasveikino Vilnių kaip viso pasaulio lietuvių sostinę. Pagrindinis dėmesys sutelktas į Triumfo eiseną nuo Aušros vartų iki Valdovų rūmų Vilniuje ir šventinį liepos 6-osios koncertą Katedros aikštėje, kuris tapo Tautiškos giesmės atlikimo atspirties centriniu tašku.

Informacija viešinamas socialiniuose tinkluose.

Žiniasklaidoje: [Mindaugo karūnavimo dieną – Triumfo arka prie Valdovų rūmų ir iškilminga Lietuvos kariuomenės eiseną \(lrytas.lt\)](#)

Apibendrinimas. Finansavimas

Lietuvos kultūros taryba 2023 metais Vilniaus įkūrimo 700 metų renginių įgyvendinimui skyrė 50 000 Eur.

Lietuvos Respublikos kultūros ministerija dalinį finansavimą skyrė 7 projektams – 209 250 Eur.:

Tarptautinei mokslinei konferencijai „Kam priklauso Vilnius? (suorganizuoti senųjų, Lietuvos valstybę įkūnijančių, giminių atstovų (Radvilų, Sanguškų, Giedraičių, ir kt.) susitikimą Vilniuje) skirtas 13 000 eurų dalinis finansavimas;
įgyvendinti leidybos projektą „Gedimino laišakai“, serija „Ištakos“ (sudarytojas dr. Sigitas Narbutas) skirtas 6 250 eurų dalinis finansavimas;
įgyvendinti leidybos projektą „Vilniaus legendos“ skirtas 11 000 eurų dalinis finansavimas;
įgyvendinti leidybos projektą „Gratulatio Vilnae / Vilniaus pasveikinimas“ skirtas 14 000 eurų dalinis finansavimas;
įgyvendinti leidybos projektą „Vilnius. Bibliografija (I dalis)“ skirtas 42 000 eurų dalinis finansavimas;
įgyvendinti leidybos projektą „Vilniaus istorijos sintezės trijų tomų leidyba 2023-aisiais metais“ skirtas 63 000 eurų dalinis finansavimas;
projektui „Triumfo arka“. Triumfo – iškilmingo įžengimo – ceremonialo sukūrimas ir įgyvendinimas“ 2022–2023 metais skirtas 60 000 eurų dalinis finansavimas.

Įvairiausių renginių, skirtus Vilniaus 700 metų sukakčiai paminėti, įgyvendino ir kitos Kultūros ministerijai pavaldžios institucijos, tokios kaip Lietuvos nacionalinis muziejus. Jis vykdė įvairiausių projektus: teminę parodą "Gedimino laišakai: tada ir dabar" (Gedimino pilies bokštas), kurią aplankė 90700 lankytojų; teminę parodą "Aš esu vilnietis" (Istorijų namai), kurią aplankė 15000 lankytojų. Surengė edukacinius užsiėmimus Gedimino pilies bokšte "Svečiuose pas geležinį vilką", "Rašymo ant pergamento ypatumai", "Vilniaus legendų ekspertas" (surengtas Vilniaus knygų mugės lankytojams). Specialiai parengė teminę ekskursiją po parodą "Gedimino laišakai: tada ir dabar" (Gedimino pilies bokštas). Surengė patyriminį užsiėmimą lankytojams su regos negalia Vilniaus gynybinės sienos bastėje ir Gedimino pilies bokšte „Vilnius patiria save“ (partneris VšĮ "Pojūčių teatras"). Užsienio reikalų ministerijai pateikė proginę Senojo Vilniaus fotografijų parodą, kuri buvo eksponuota 8 užsienio šalyse (Moldova, Tbilisis, Vokietija, Norvegija, Ispanija, Japonija, Indija, Suomija).

Projektų, skirtų Vilniaus įkūrimo 700 metų jubiliejui, įgyvendinimui Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija skyrė 1 118 620,50 Eur:

kinematografinis projektui „Vilniaus pokeris“ 2023 m. skirta 50 000 Eur;

Vilniaus performanso meno bienalei skirta 215 779 Eur;

projektui „Muzika Vilniui“ skirta 90 000 Eur;

paviljonui „Vilnius prieš 200 metų“ skirta 59 000 Eur;

MO parodai „Vilniaus pokeris“ skirta 149 000 Eur;

tarptautinei programai užsienyje „Vilnius 700“ skirta 100 000 Eur;

Švietimo projektui moksleiviams „Vilnius tavo kuprinėje“ skirta 222 480 Eur;

„Opera. Connect – Vilnius operos miestas“ skirta 39 575 Eur;

kinematografiniam projektui „Once in Vilnius“ skirta 129 535 Eur;

Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų projektui „Triumfo arka“. Triumfo – iškilmingo įžengimo – ceremonialo sukūrimas ir pristatymas Valstybės (Lietuvos Karaliaus Mindaugo karūnavimo) dieną“ 2023 m. skirta 63 251,50 Eur.

Projektams, skirtiems sostinės Vilniaus 700 metų jubiliejui paminėti, Vilniaus miesto savivaldybė skyrė 1 100 000 Eur:

Projektui Vilniaus 700-asis gimtadienis skirta 250 000 Eur;
Muzikos festivaliui „Jaunas kaip Vilnius“ skirta 850 000 Eur.